

Mykhaila Kotsiubynskoho : zb. nauk pr. – Vinnytsia : PP “Edelveis i K”, 2008.– Vyp. 23. – S. 188-193. – (Seria “Pedahohika i psykholohiia”).

3. Shymkova I. V. Posibnyk korystuvacha ILIAS 4.3 / I. V. Shymkova. – Vinnytsia : VDPU, 2013. – 32 s.

Шимкова И. В. Организация учебно-познавательной деятельности студентов в процессе изучения технологий производства конструкционных материалов.

В статье проанализированные идеи использования традиционных средств, предусмотренных для изучения учебной дисциплины “Технологии производства конструкционных материалов” в комплексе со средствами, разработанными на основе информационно-коммуникационных технологий. В частности, использование веб-ориентированной системы управления обучения ILIAS, которая облегчает разработку, управление и распространение мультимедийных учебных материалов, которые создавались для использования в сетевой учебной среде. Система ILIAS предназначена для управления учебными ресурсами в составе интегрированных систем и организации электронной и дистанционной учебы. Среди важных причин такого выбора – бесплатность и открытость этой платформы. Независимость международного проекта ILIAS и его поддержка многими европейскими университетами и ИТ-организациями дает основания рассчитывать на последующие перспективы его развития, оперативное внедрение актуальных технологий и защиту инвестиций в разработку учебных комплексов на основе этой системы.

Ключевые слова: ЕНМК, самостоятельная деятельность, ILIAS, ИКТ.

Shymkova I. V. Organization of the learning of students in the study of technologies for the production of structural materials.

In the article the idea of using traditional means provided for the study of discipline “Technology of production of construction materials” in conjunction with the means, based on information and communication technologies. In particular, the use of web-based learning management system ILIAS, which facilitates the development, management and distribution of multimedia educational materials created for use in a networked learning environment. ILIAS system designed to manage educational resources as a part of integrated systems and electronic and distance learning. Among the important reasons for this choice – free and open this platform. The independence of the international project ILIAS and its support many European universities and IT organizations gives grounds to expect further prospects of its development, operational implementation of current technologies and protection of investments in the development of training systems based on this system.

Keywords: ENMK, independent activity, ILIAS, ICT.

УДК 378.147

Юрченко Н. С.

**СУЧАСНИЙ СТАН ГУМАНІТАРНОЇ ПІДГОТОВКИ
МАЙБУТНІХ ІНЖЕНЕРІВ-ПЕДАГОГІВ**

В статті розглянуто сучасний стан гуманітарної підготовки майбутніх інженерів-педагогів та її роль у формуванні професійної компетентності. Інженеру-педагогу як спеціалісту в процесі професійної діяльності властиве поєднання характеристик інженера-фахівця та викладача в одній особі. Гуманітарна підготовка виступає найважливішою складовою професійної підготовки майбутнього фахівця. Це відбувається на основі засвоєння знань з соціально-гуманітарних дисциплін. Необхідною вимогою до організації професійної підготовки виступає її реалізація у межах змістово-технологічної інтеграції соціально-гуманітарної, загальнопрофесійної, спеціально-предметної підготовки студентів. Основним завданням гуманітарної підготовки є сприяння формуванню індивідуальної особистості, її світогляду та культури мислення, творчих здібностей завдяки розумінню культурної спадщини людства. Автор визначає основні тенденції розвитку інженерно-

педагогічної освіти в межах гуманітарної підготовки та шляхи її реалізації. Це стає необхідним для забезпечення стійкого розвитку гуманітарних професійних цінностей майбутнього інженера-педагога, його самореалізації у процесі професійної діяльності.

Ключові слова: професійна освіта, гуманітарна підготовка, інженер-педагог, гуманітаризація освіти.

Сьогодні професійна підготовка інженера-педагога стає все більше орієнтованою на європейські стандарти якості освіти, що й не дивно в процесі інтеграції українського ринку праці на міжнародний рівень. Кілька останніх десятиліть розвиток суспільства та, зокрема, освіти невід'ємно пов'язані з такими важливими явищами, як глобалізація та інтернаціоналізація усіх сфер людської діяльності. Наслідуючи ці світові тенденції освітні заклади отримують нові можливості для підвищення якості та доступності освіти.

На сучасному етапі розвитку професійної освіти характерна загальна гуманітаризація змісту та результатів освіти в процесі підготовки педагогічних кадрів професійної освіти. Сьогодні навчально-виховний процес містить в собі досить незначну частку гуманітарної складової, що спричиняє зниження творчого та культурного рівня майбутнього інженера-педагога. Тому, на нашу думку, актуальними для детального вивчення залишаються питання, що розкривають суть професійної підготовки майбутніх інженерів-педагогів в процесі гуманітарної підготовки.

Аналіз наукових досліджень, освітніх документів, статей, публікацій у періодичних виданнях засвідчив зростання інтересу вчених до питання професійної підготовки інженерів-педагогів. Дослідженням змісту професійної підготовки майбутніх вчителів професійного навчання займалися М. Пригодій, Д. Кільдеров, Л. Ковальчук, В. Бондаренко. У зв'язку з прийняттям концепції модернізації професійно-технічної освіти науково-педагогічними кадрами широко обговорюється і застосування різних підходів в процесі гуманітарної підготовки.

Гуманітарна підготовка ґрунтується на визнанні самоцінності майбутнього фахівця, його праві на індивідуальне сприйняття та осмислення соціально-професійних уявлень та процесів, формування власних думок, цінностей і ствердження їх у продуктивній професійній діяльності, що приводить до формування творчої індивідуальної позиції кожної особистості.

Вона спрямована на взаємозв'язок змісту навчального предмета та координацію педагогічної діяльності. У вищих навчально-технічних закладах це впливає на краще сприйняття та засвоєння студентами змісту навчального матеріалу.

В питанні визначення гуманітарної підготовки не зважаючи на всі відмінні судження та суперечності, вчені погоджуються в одному: гуманітарна підготовка – це той фундамент, на якому закладено формування людської особистості. Її мислення звільняється від стереотипів та обмежень, а головною цінністю має стати людина.

Гуманітарна підготовка виступає як найважливіша складова професійної підготовки майбутнього фахівця, у процесі якої у студентів формується соціально-психологічна компетентність. Це відбувається на основі засвоєння ними знань з соціально-гуманітарних дисциплін. Необхідною вимогою до організації професійної підготовки виступає її реалізація у межах змістово-технологічної інтеграції соціально-гуманітарної, загальнопрофесійної, спеціально-предметної підготовки студентів [6, с. 184].

В. Бондаренко, досліджуючи питання гуманітаризації інженерно-педагогічної освіти, стверджує, що цей процес на даному етапі обмежується тільки збільшенням частки гуманітарних дисциплін у навчальних планах. До того ж, додати до навчальних планів пропонують різні гуманітарні дисципліни, що в майбутньому рідко можна пов'язати з професійною діяльністю інженера-педагога. Мова йде про так звану “зовнішню гуманітаризацію”. Окремі науковці вважають, що інженерна складова для таких спеціалістів відіграє провідну роль, а гуманітарні дисципліни стають другорядними та не такими

важливими. Але все ж варто зазначити, що для формування активної творчої особистості в особі інженера-педагога важливо поєднувати надбаня та загальнолюдські цінності з науково-технічної сфери людської діяльності та здобутки і культурні цінності духовності людини [1].

Інженеру-педагогу як спеціалісту в процесі професійної діяльності властиве поєднання характеристик інженера-фахівця та викладача в одній особі. Дотримання цієї досить важливої та жорсткої вимоги до процесу професійної підготовки можливе завдяки інтеграції гуманітарних, фундаментальних та технічних наук. Варто звертати більшу увагу на взаємодоповнюваність технічних та гуманітарних знань та застосовувати принципи та закономірності інтеграції в процесі навчально-виховної діяльності [4, с. 146].

Перед нами стоїть завдання в процесі гуманітарної підготовки сприяти формуванню індивідуальної особистості, її світогляду та культури мислення, творчих здібностей завдяки розумінню культурної спадщини людства. Ми повинні підготувати не просто інженерів-педагогів, а професіоналів, що будуть здатні до свідомого та постійного саморозвитку, самовдосконалення, творчої професійної діяльності у сфері професійно-технічної освіти.

Вчені наголошують на важливості врівноваження та взаємозв'язку таких трьох основних компонентів сучасної освіти як навчання, виховання та творчий розвиток особистості. Досягти цього дозволяє компетентнісний підхід, який сприяє опануванню необхідних знань та вмінь в комплексі.

Ми вже згадували, що важливо, щоб технічна та гуманітарні складові професійної підготовки майбутніх інженерів-педагогів не заперечували чи виключали одна одну, а навпаки доповнювали та збагачували. Пропорційне співвідношення цих двох складових, без визначення головної, сприятиме підвищенню якості професійної підготовки.

Тому не будемо заперечувати необхідність технічної підготовки фахівців, а перейдемо до вивчення гуманітарної, що має стати рівноправною складовою частиною професійної підготовки майбутніх інженерів педагогів. Ю. Бондаренко, вивчаючи дане питання, наголошує, що це має бути не випадковий вибір дисциплін для студентів I-II курсів. А дисципліни необхідно обирати відповідно до мотивації, цілеспрямованості та обґрунтованості змісту навчання [2, с. 75].

Гуманітарна підготовка майбутніх інженерів-педагогів має базуватись на швидкому пошуку шляхів вирішення проблемних ситуацій, в яких інженер-педагог зможе використовувати набуті знання та проявити свій творчий потенціал, здібності.

Структура навчальних планів наповнена здебільшого теоретичним матеріалом з різних галузей гуманітарних знань. Це говорить про те, що ми не можемо виключати елемент репродуктивності в навчанні. Це дає студентові базові знання та мотивує розвиток творчого мислення викладача [3, с. 78]. Знання, здобуті в результаті гуманітарної підготовки, можуть стати в пригоді в повсякденному житті. Проте, система гуманітарної підготовки майбутніх викладачів професійного навчання в першу чергу має бути націленою на творчу активність, що сприятиме формуванню педагогічної компетентності, закріплення професійної спрямованості, психологічного стимулювання до самовдосконалення.

Більшість українських науковців визначає наступні гуманітарні складові професійної компетентності майбутнього інженера-педагога:

- високий рівень загальної культури (знання звичаїв, традицій, історії, літератури, мистецтва тощо);
- висока комунікативною компетентність (знання норм і правил етики ділових відносин, знання правил та законів публічного виступу);
- знання законів конфліктології (володіння мистецтвом управління конфліктом);
- стресостійкість (уміння адаптуватися до швидко змінюваної ситуації);
- знання законів психології успіху;
- навички психолога, який вміє створити комфортні умови для реалізації творчого

потенціалу кожного студента [5, с. 132].

Крім того, ступінь теоретичної та практичної готовності інженера-педагога до педагогічної діяльності можна визначити рівнем оволодіння ним комплексом знань та вмінь:

- когнітивний компонент (система психолого-педагогічних, загальнонаукових, предметних знань);
- діяльнісний компонент (педагогічна технологія та техніка);
- особистісний компонент (набуття професійноважливих якостей, цінностей, мотиваційних настанов).

Для реалізації гуманітарної підготовки необхідно забезпечити стійкий розвиток гуманітарних професійних цінностей майбутнього інженера-педагога, його самореалізацію у процесі професійної діяльності. Цього можна досягти завдяки підтримці професійного самовизначення студента, здатності майбутнього інженера-педагога до повноцінної діяльності в умовах постійних змін та невизначеності. Зі студентом варто взаємодіяти як з незалежною особистістю, яка має внутрішню свободу та автономію.

Тож для підсумку варто зазначити, що сучасний розвиток всіх галузей людської діяльності диктує нові вимоги до сучасного конкурентоздатного інженера-педагога. Щоб покращити якість професійної підготовки, варто забути про розбіжності гуманітарної та професійно-технічної освіти та поєднати їх спрямованість для досягнення найвищого рівня задоволення вимог до сучасного інженера-педагога. Гуманітарна складова професійної підготовки фахівця має отримати новий статус.

Використана література :

1. *Бондаренко В. В.* Синергетичний ефект як основа формування конкурентоспроможного інженера-педагога [Електронний ресурс] / В. В. Бондаренко // Науковий огляд : міжнародний науковий журнал. – 2016. – Том 1, № 22 (2016). – Режим доступу : <http://naukajournal.org/index.php/naukajournal/article/view/664/829>.
2. *Бондаренко Ю. В.* Гуманітарні складові професійної компетенції майбутніх інженерів-педагогів / В. В. Бондаренко // Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах : зб. наук. пр. – Запоріжжя, 2011. – Вип. 20 (73). – С. 73-77.
3. *Гуревич Р. С.* Теорія і практика навчання в професійно-технічних закладах : монографія / Р. С. Гуревич. – Вінниця : ТОВ “Планер”, 2009. – 410 с.
4. *Кільдеров Д. Е.* Інтеграційні процеси як соціально-педагогічна проблема підвищення якості освіти / Д. Е. Кільдеров // Вища освіта України: теоретичний та науково-методичний часопис. – № 3 (46) – 2012. – Тематичний випуск “Педагогіка вищої школи: методологія, теорія, технології”. – Т. 2. – 2012. – С. 144-151.
5. *Марченко О. Г.* Формування професійної компетентності педагога на засадах гуманітарного підходу / О. Г. Марченко // Проблеми інженерно-педагогічної освіти: збірник наукових праць / Укр. інж.-пед. акад. – Харків, 2014. Вип. 45. – С. 128-135.
6. *Пригодій М. А.* Відповідність змісту підготовки майбутніх учителів технологій змісту профільного навчання учнів у старших класах / М. А. Пригодій // Вісник Чернігівського національного педагогічного університету імені Т. Г. Шевченка. Вип. 124. – Чернігів : ЧНПУ, 2015. – С. 183-188. (Серія: Педагогічні науки).

References :

1. *Bondarenko V. V.* Synerhetychnyi efekt yak osnova formuvannia konkurentospromozhnoho inzhenera-pedahoha [Elektronnyi resurs] / V. V. Bondarenko // Naukovyi ohliad : mizhnarodnyi naukovyi zhurnal. – 2016. – Tom 1, № 22 (2016). – Rezhym dostupu : <http://naukajournal.org/index.php/naukajournal/article/view/664/829>.
2. *Bondarenko Yu. V.* Humanitarni skladovi profesiinoi kompetentsii maibutnikh inzheneriv-pedahohiv / V. V. Bondarenko // Pedahohika formuvannia tvorchoi osobystosti u vyshchii i zahalnoosvitnii shkolakh : zb. nauk. pr. – Zaporizhzhia, 2011. – Vyp. 20 (73). – S. 73-77.

3. Hurevych R. S. Teoriia i praktyka navchannia v profesiino-tekhnichnykh zakladakh : monohrafiia / R. S. Hurevych. – Vinnytsia : TOV “Planer”, 2009. – 410 s.
4. Kilderov D. E. Intehratsiini protsesy yak sotsialno-pedahohichna problema pidvyshchennia yakosti osvity / D. E. Kilderov // Vyshcha osvita Ukrainy: teoretychnyi ta naukovy-metodychnyi chasopys. – № 3 (46). – 2012. – Tematychnyi vypusk “Pedahohika vyshechoi shkoly: metodolohiia, teoriia, tekhnolohii”. – T. 2. – 2012. – S. 144-151.
5. Marchenko O. H. Formuvannia profesiinoi kompetentnosti pedahoha na zasadakh humanitarnoho pidkhopu / O. H. Marchenko // Problemy inzhenerno-pedahohichnoi osvity: zbirnyk naukovykh prats / Ukr. inzh.-ped. akad. – Kharkiv, 2014. Vyp. 45. – S. 128-135.
6. Pryhodii M. A. Vidpovidnist zmistu pidhotovky maibutnikh uchyteliv tekhnolohii zmistu profilnoho navchannia uchniv u starshykh klasakh / M. A. Pryhodii // Visnyk Chernihivskoho natsionalnoho pedahohichnoho universytetu imeni T. H. Shevchenka. Vyp. 124. – Chernihiv : ChNPU, 2015. – S. 183-188. (Serii: Pedahohichni nauky).

Юрченко Н. С. Современное состояние гуманитарной подготовки будущих инженеро-педагогов.

В статье рассмотрено современное состояние гуманитарной подготовки будущих инженеро-педагогов и ее роль в формировании профессиональной компетентности. Инженеру-педагогу как специалисту в процессе профессиональной деятельности свойственно сочетание характеристик инженера-специалиста и преподавателя в одном лице. Гуманитарная подготовка выступает важнейшей составляющей профессиональной подготовки будущего специалиста. Это происходит на основе усвоения знаний с социально-гуманитарных дисциплин. Необходимым требованием к организации профессиональной подготовки выступает ее реализация в рамках содержательно-технологической интеграции социально-гуманитарной, общепрофессиональной, специально-предметной подготовки студентов. Основной задачей гуманитарной подготовки является содействие формированию индивидуальной личности, ее мировоззрения и культуры мышления, творческих способностей благодаря пониманию культурного наследия человечества. Автор определяет основные тенденции развития инженерно-педагогического образования в рамках гуманитарной подготовки и пути ее реализации. Это становится необходимым для обеспечения устойчивого развития гуманитарных профессиональных ценностей будущего инженера-педагога, его самореализации в процессе профессиональной деятельности.

Ключевые слова: профессиональное образование, гуманитарная подготовка, инженер-педагог, гуманитаризация образования.

Yurchenko N. S. The current state of humanitarian training of future engineering teachers.

In the article the author reviews the current state of humanitarian training of future engineering teachers and its role information of professional competence. Engineering teachers as a specialist in the process of professional activity is characterized by the characteristics combination of an engineering specialist and teacher in one person. Humanitarian training is an important component of professional training for future specialists. It occurson the basis of learning for socio-humanitarian disciplines. A necessary requirement for training is its implementation in the frame work of meaning ful technology integration of socio-humanitarian, professional, special-subject training of students. The main task of the humanitarian training is to promote the formation of individual identity, its world-view and thinking culture, creative abilities by understanding of mankind’s cultural heritage. The author defines the main tendencies of development of engineering-pedagogical educationin the Humanitarian training and the ways of it simplementation. It becomes necessary to ensure sustainable development of the humanitarian professional values of the future engineering teacher, self-realization in the course of professional activities.

Keywords: Vocationale ducation, humanitarian training, engineering teacher, humanization of education.